

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

דו"ח מסכם על ניהול קובץ בריאות בחודשים יוני – אוגוסט 2010
וחישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2010

1. כללי

בדו"ח מסכם זה יפורטו תהליכי העבודה והחישובים אשר בוצעו בקובץ הבריאות המרכזי, במשך החודשי יוני – אוגוסט 2010 לקראת חישוב מפתח החלוקה ליום 1.10.2010, שלפיו יחלק המוסד את כספי ביטוח בריאות ותשלומים אחרים בין קופות החולים השונות.

תיקון חוק ביטוח בריאות ממלכתי שנכנס לתוקף ב-1 בנובמבר 2006 קובע כי המוסד לביטוח לאומי יחשב לכל קופת חולים את השיעור מהסכום לחלוקה אחת לחודש במקום אחת לשלושה חודשים כנהוג עד כה.

בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ובתקנותיו קיימות הוראות והגדרות לקביעת חוג המבוטחים ודרכי רישומם. נזכיר את העיקריות שבהן:

- א. סעיף 4(א) לחוק הקובע חברות בקופה אחת בלבד.
- ב. סעיף 58 לחוק (בתוקף מ-1 במרס 2001) המגביל את זכאותו לשירותי בריאות של תושב ישראל ששהה בחוץ לארץ במשך שנתיים ויותר וכן של מי שחדל להיות תושב ישראל.
- ג. סעיף 68(ב) לחוק הקובע מניעת חברות כפולה.
- ד. תקנה 2(א) לתקנות רישום ונוהלי מעבר הכוללת הנחיות לרישום ילדים של הורים המבוטחים בקופות שונות.

יצוין כי עפ"י תיקון תקנות רישום בקופת חולים ונוהלי מעבר שנכנס לתוקפו ב-1 בינואר 1998, הרישום בקופת החולים מתבצע באמצעות סניפי רשות הדואר בלבד, במקום רישום בקופות החולים עצמן, שהיה נהוג עד אז.

כמו כן, תיקון סעיף 5 לחוק (תיקון מס' 45) שנכנס לתוקף ב-1 באוגוסט 2009 קובע שישה מועדים אפשריים בכל שנה למעבר מקופת חולים אחת לאחרת (1 בינואר, 1 במרס, 1 במאי, 1 ביולי, 1 בספטמבר ו-1 בנובמבר), במקום 4 מועדים בשנה עד כה.

כידוע, עפ"י תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות חולים) התשנ"ה-1995, אין לכלול בחישוב "שיעור החלוקה" את האוכלוסיות הבאות:

א. תושב ישראל הנמצא מחוץ לישראל תקופה העולה על שנתיים רצופות ובכל אחת משנים אלה לא היה בישראל למעלה מ-90 ימים.

ב. תושב ישראל שנמצא במעצר או במאסר למעלה מ-12 חודשים.

כמו כן, החישובים נעשו בהתאם למשקלות לפי גיל עפ"י התיקון לתקנות ביטוח בריאות ממלכתי (הקצאה לקופות החולים) (תיקון), התשס"ה-2005, שנכנס לתוקף ב-1 ביולי 2005.

להלן המשקלות לפי גיל:

<u>נקודות</u>	<u>גיל</u>
1.55	עד 1
0.96	עולה על 1 עד 5
0.47	עולה על 5 עד 15
0.40	עולה על 15 עד 25
0.57	עולה על 25 עד 35
0.68	עולה על 35 עד 45
1.07	עולה על 45 עד 55
1.69	עולה על 55 עד 65
2.86	עולה על 65 עד 75
3.56	עולה על 75 עד 85
4.06	עולה על 85

2. השינויים בקובץ בחודשים יוני – אוגוסט 2010

א. קליטת הצהרות

החוק קובע כי מבוטח חדש שהצהרתו נתקבלה עד 31.5.2010 יירשם בקובץ מיידית, ואילו מעברים מקופה לקופה שהוגשו עד 15.9.10 ייכנסו לתוקף ב-1.11.2010.

הצהרות אלו נבדקו במחלקת הבקרה כדי לאמת את שלמות הפרטים בהצהרות, זיהוי התושב והפרטים האישיים מול מרשם התושבים ועוד.

להלן הנתונים על קליטת הצהרות בתקופה זו, וכן על מספר הנפשות הרשומות בהצהרות:

קליטת הצהרות מרשות הדואר, בחודשים יוני – אוגוסט 2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	
--------	------	--------	-------	---------	--

מספר הצהרות – לפי מצב הרשומות

4,650	8,020	3,520	7,900	24,090	סך הכול
4,370	7,660	3,360	7,480	22,870	תקינות
250	290	150	360	1,050	שגויות
30	70	10	60	170	לא מזוהות

מספר מבוטחים לפי גיל – מהצהרות תקינות

6,147	8,105	5,854	10,670	30,776	סך הכול
2,244	2,113	2,676	4,326	11,359	עד 15
1,221	1,279	1,040	1,944	5,484	15-25
1,164	2,090	924	2,043	6,221	25-35
655	1,150	616	1,298	3,719	35-45
354	650	342	554	1,900	45-55
267	480	147	273	1,167	55-65
133	215	78	119	545	65-75
109	128	31	113	381	75+

מספר המבוטחים שבלוח אינו כולל בין היתר:

- כ-1,490 נפשות שהיו רשומות כבר באותה קופה והוגשה הצהרה נוספת;
- כ-40 נפשות השייכות כבר לקופה, אך התקבלה עבורן הצהרה נוספת הגוברת על הרישום שנעשה בעבר בצורה אוטומטית כגון ילדים בני 18;
- כ-700 נפשות שהגישו טופס ביטול בו הודיעו על רצונם להישאר בקופה הקודמת.

במניין ההצהרות כלולות גם הצהרות השייכות לסוגים המפורטים לעיל.

ב. עדכון מצבת הנפשות המבוטחות

בסיום קליטת ההצהרות נערכו הפעולות הבאות:

1. הפחתת מקרי פטירה על פי מידע ממרשם התושבים לפי הפרוט הבא:

פטירות בחודשים יוני – אוגוסט 2010 לפי קופות

8,699	סך הכול
6,036	כללית
659	לאומית
1,373	מכבי
631	מאוחדת

2. הוספת ילדים על פי המידע על לידות חדשות מקובץ ילדים (ששויכו לקופה בה מבוטח מקבל קצבת הילדים), לפי הפירוט הבא :

לידות בחודשים יוני – אוגוסט 2010 לפי קופות

43,496	סך הכול
22,056	כללית
4,016	לאומית
10,298	מכבי
7,126	מאוחדת

3. הפחתת אנשי צבא קבע, צבא סדיר ואסירים מעל לשנה, כדי למנוע הכללתם בחישובים.

ג. קליטת בעלי דרכונים

להלן מספר "הדרכוניסטים" הרשומים בקופות החולים בסוף אוגוסט 2010 :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
17,613	1,589	796	1,829	21,827	סך הכול
620	47	91	530	1288	עד 1
3920	132	164	634	4850	5-1
4006	340	156	269	4771	15-5
2945	281	99	74	3399	25-15
4502	352	143	92	5089	35-25
1050	189	62	48	1349	45-35
302	124	22	44	492	55-45
161	68	20	37	286	65-55
66	26	17	44	153	75-65
620	47	91	530	1288	85-75
3920	132	164	634	4850	+ 85

הנתונים מצביעים על ירידה של כ-1,870 דרכוניסטים שנרשמו בקופות החולים לעומת מספרם בסוף הרבעון הקודם. בנוסף לכך, כ-11,480 בעלי דרכונים קיבלו מספר מזהה אך טרם נרשמו בקופות החולים.

ד. מבוטחים השוהים בחו"ל

כזכור, התקנות מחייבות את המוסד שלא לכלול בנוסחת החישוב את אלה אשר שהו בחו"ל יותר משנתיים ובמשך תקופה זו לא היו בארץ במשך 90 יום בכל שנה. לשם כך נערכה הפגשה עם קובץ משטרת הגבולות ומקרים אלה סומנו בקובץ בסימן מיוחד שמשמעותו אי הכללה בחישוב הקפיטציה. ברור כי עובדה זו איננה שוללת את זכותם לקבל את מלוא השירותים הרפואיים בקופה בה הם מבוטחים.

133,905	מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ליום 1.7.2010
<u>12,469</u>	בתוספת: שוהים בחו"ל שנוספו ברבעון האחרון
146,374	
<u>11,427</u>	ובניכוי שוהים שחזרו ארצה בתקופה זו
134,947	יתרת השוהים בחו"ל שלא נכללו בחישוב ב-1.10.2010

הנתונים מצביעים על גידול של כ-1,040 מבוטחים השוהים בחו"ל בהשוואה לסוף הרבעון הקודם.

מספר השוהים בחו"ל אינו כולל כ-343 מבוטחים אשר היה רשום לגביהם יציאה לחו"ל מלפני שנתיים ויותר ולאחר מכן קיבלו אחת מארבעת גמלאות המוסד: הבטחת הכנסה, אבטלה, סיעוד ותגמולי מילואים.

להלן התפלגות המבוטחים שבוטל להם הסימון של שהות בחו"ל החל מ-1.10.2010:

מקבלי גמלאות שבוטלה

להם שהות בחו"ל

סך הכול	
343	
168	כללית
30	לאומית
97	מכבי
48	מאוחדת

להלן התפלגות השוהים בחו"ל לפי קבוצות גיל בכל קופה :

שוהים מעל שנתיים בחו"ל לפי קבוצת גיל וקופה ב-1.9.2010

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	גיל
0	0	0	0	0	עד 1
854	1,841	288	1,568	4,551	5-1
3,277	8,386	1,454	6,226	19,343	15-5
3,273	7,725	2,142	8,637	21,777	25-15
4,532	10,412	2,622	14,763	32,329	35-25
3,830	11,101	1,853	8,186	24,970	45-35
1,691	5,162	1,065	4,169	12,087	55-45
1,170	3,366	677	3,218	8,431	65-55
653	1,996	442	2,034	5,125	75-65
417	1,129	314	1,751	3,611	85-75
177	590	185	1,771	4,551	+ 85
19,874	51,708	11,042	52,323	134,947	סך הכול

כ-39% מהשוהים בחו"ל מבוטחים בקופ"ח כללית, כ-38% בקופ"ח מכבי, כ-15% בקופ"ח מאוחדת וכ-8% בקופ"ח לאומית.

להלן מספר השוהים בחו"ל מעל שנתיים ביום 1.9.2010, לפי משך השהייה בחו"ל :

מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סך הכול	משך השהייה בחו"ל
8,028	18,850	3,745	19,110	49,733	2-3 שנים
2,924	7,594	1,639	7,814	19,971	3-4 שנים
2,191	6,001	1,188	5,778	15,158	4-5 שנים
4,987	15,018	3,266	13,373	36,644	5-10 שנים
1,744	4,245	1,204	6,248	13,441	מעל 10 שנים
19,874	51,708	11,042	52,323	134,947	סך הכול

השוהים בחו"ל בתקופה של עד 5 שנים מהווים כ-63% מסך השוהים בחו"ל שנתיים ומעלה.

ה. הגבלת זכאותם של תושבים ששהו בחו"ל – סעיף 58 לחוק

עפ"י תיקון סעיף 58 לחוק ביטוח בריאות, תושב ישראל השוהה בחו"ל לאחר ה-1 במרס 2001 במשך שנתיים רצופות או יותר שבהן לא שילם דמי ביטוח בריאות, לא יהיה זכאי לקבלת שירותי בריאות מקופות חולים בארץ, אלא לאחר "תקופת המתנה" של חודש כנגד כל "שנת היעדרות" (החל מ-1.11.2008).

כמו כן, מי שחדל להיות תושב ישראל וחזר להתגורר בארץ מה-1 במרס 2003 ואילך ויוכר כתושב על ידי המוסד לביטוח לאומי, לא יהיה זכאי לקבל שירותים רפואיים בארץ אלא לאחר "תקופת המתנה".

להלן התפלגות התושבים והלא-תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק ושנקבעה להם "תקופת היעדרות":

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל על פי סעיף 58 לחוק – 1.9.2010

לא תושבים	תושבים						סך הכול	גיל
	לא חבר	מאוחדת	מכבי	לאומית	כללית	סה"כ תושבים		
395,190	17,920	5,043	11,931	3,306	13,719	52,533	447,109	סה"כ
15,443	2,611	1,363	2,996	960	3,538	11,468	26,911	24-18
66,120	2,360	1,574	2,937	921	4,304	12,096	78,216	25-34
85,673	2,060	859	2,224	515	1,858	7,516	93,189	35-44
74,672	2,740	466	1,343	297	1,092	5,938	80,610	45-54
73,688	3,970	288	849	198	818	6,123	79,811	55-64
32,918	2,121	212	716	153	572	3,774	36,692	65-74
19,745	948	184	542	156	687	2,517	22,262	75-84
26,931	1,110	97	324	106	850	2,487	29,418	+85

מספר השוהים בחו"ל שנקבעה להם "תקופת היעדרות" גדל בכ- 11,950 לעומת הרבעון הקודם. להלן התפלגותם לפי מספר שנות היעדרות:

תושבים ולא תושבים השוהים בחו"ל לפי מספר שנות היעדרות – 1.9.2010

מספר שנות היעדרות						סה"כ
+ 8	7-6	5	4	3	2	
349,053	28,326	13,562	15,332	16,793	24,043	447,109

יתר על כן כ-3,400 תושבים שחזרו להתגורר בארץ בשנה האחרונה, חייבים ב"תקופת המתנה" בתחילת ספטמבר 2010 כדלקמן:

חודשי המתנה	סה"כ	כללית	לאומית	מכבי	מאוחדת	לא חבר
סך הכול	3,402	1,284	219	921	389	412
עד 4 חודשים	858	362	71	213	97	93
5-6 חודשים	2,366	873	141	641	278	293
7-8 חודשים	60	18	0	27	2	14
10-12 חודשים	92	25	6	35	11	11
14-16 חודשים	26	8	1	5	1	1

מי שחייבים ב"תקופת המתנה" כאמור, יכולים לפדותה באמצעות "תשלום מיוחד" הקבוע בחוק (9,270 ₪ החל מינואר 2010), ויוכלו לקבל את השירותים הרפואיים מיום תום תקופת התשלום (בתנאי שהוכרו כתושבי ישראל).

בחודשים יוני – אוגוסט 2010, כ-146 שוהים בחו"ל שילמו לראשונה את "התשלום המיוחד" כאמור.

כמו כן, כ-1,270 מבוטחים סיימו את "תקופת המתנה" במהלך הרבעון האחרון, וחזרו להיות זכאים לשירותי בריאות.

ו. קביעת תושבות והחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ושירותי בריאות

עפ"י סעיף 3א לחוק, מי שאינו רשום בקופת חולים ומבקש להירשם, יגיש למוסד בקשה לקבלת אישור כי הוא תושב. לאחר קביעת תושבותו, המוסד ירשום אותו (ואת ילדו הקטין) בקופת החולים שצוינה בבקשה לקביעת תושבות, ויודיע על כך לקופת החולים.

להלן התפלגות המבוטחים ששויכו לקופת החולים ע"י הביטוח הלאומי (באמצעות טופס בל/666) בחודשים יוני – אוגוסט 2010:

3,753	סך הכול
1,497	כללית
171	לאומית
1,528	מכבי
557	מאוחדת

כמו כן, המבוטח זכאי להחזר תשלום בעד ביטוח רפואי ובעד שירותי בריאות בתקופה שממועד תחילת תושבותו עד למועד שבו ניתנה הודעת המוסד.

להלן מספר החזרי תשלומים שבוצעו בחודשים יוני – אוגוסט 2010:

סך הכול	77
החזר תשלום בעד שירותי בריאות	21
החזר תשלום בעד ביטוח רפואי	56

ז. בני זוג המבוטחים בקופות שונות

במסגרת חישובי המפתח, נספרו גם בני זוג אשר רשומים בקופות השונות כאשר הילדים שויכו לקופה המבטחת את מקבל קצבת הילדים (ברוב המקרים זאת האם), אלא אם שני בני הזוג החליטו אחרת.

שני בני זוג המבוטחים בקופות שונות ליום 1.10.2010

מספר זוגות		סך הכל נפשות (1.10.2010)	צירופי קופות
1.7.2010	1.10.2010		
35,391	36,044	134,847	כללית + לאומית
79,497	80,584	289,982	כללית + מכבי
41,630	42,309	157,586	כללית + מאוחדת
13,529	13,736	51,424	מכבי + לאומית
9,402	9,674	38,373	לאומית + מאוחדת
19,730	20,034	74,379	מכבי + מאוחדת
199,179	202,381	746,591	סך הכול

בתוך הקובץ עצמו רשומים כ-1,608,441 זוגות נשואים ומכאן כי 12.6% מהם מבוטחים בקופות שונות, המצביע על המשך העלייה בממדי התופעה הזו.

ח. הצטרפות עולים חדשים לפי קופות

בחודשים יוני – אוגוסט 2010, הצטרפו לקופות החולים כ-4,100 עולים חדשים לפי הפרוט הבא:

סך הכול	4,105
כללית	1,089
לאומית	312
מכבי	1,824
מאוחדת	880

מהנתונים בולט במיוחד משקלם של העולים החדשים שנרשמו ברבעון זה בקופת חולים מכבי (כ-44% מכלל העולים), הגבוה בהרבה מחלקה של הקופה בכלל המבוטחים (כ-25%).

3. פרטים על הקובץ לפי קבוצות גיל

אוכלוסיית הקובץ המעודכן משמשת בסיס לחישוב המפתח לחלוקת כספי ביטוח בריאות החל מ-1 באוקטובר 2010. לאחר השלמת תהליכי העדכון של הקובץ כפי שצוין לעיל, בדיקות מול מרשם התושבים ורישום עדכונים ממקורות שונים התקבלה ההתחלקות הבאה:

מאחדת		מכבי		לאומית		כללית		סך הכול		קבוצות גיל
נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	נפשות הכלולות בקפיטציה	מבוטחים	
1,012,449	1,032,323	1,839,342	1,891,050	688,171	699,213	3,921,034	3,973,357	7,460,996	7,595,943	סך הכול
26,586	26,586	38,958	38,958	14,821	14,821	81,555	81,555	161,920	161,920	עד 1
106,019	106,873	152,849	154,690	56,823	57,111	305,191	306,759	620,882	625,433	5-1
224,337	227,614	354,625	363,011	139,976	141,430	656,512	662,738	1,375,450	1,394,793	15-5
145,856	149,129	222,474	230,199	110,211	112,353	554,156	562,793	1,032,697	1,054,474	25-15
145,026	149,558	247,581	257,993	93,723	96,345	604,619	619,382	1,090,949	1,123,278	35-25
134,988	138,818	298,050	309,151	81,992	83,845	416,852	425,038	931,882	956,852	45-35
95,054	96,745	213,265	218,427	75,352	76,417	396,887	401,056	780,558	792,645	55-45
75,796	76,966	169,595	172,961	58,614	59,291	399,324	402,542	703,329	711,760	65-55
35,311	35,964	84,595	86,591	30,479	30,921	248,422	250,456	398,807	403,932	75-65
17,460	17,877	43,217	44,346	19,241	19,555	183,107	184,858	263,025	266,636	85-75
6,016	6,193	14,133	14,723	6,939	7,124	74,409	76,180	101,497	104,220	+ 85

בלוח זה מוצגים הנתונים על כלל המבוטחים בקופות לצד הנתונים על האוכלוסייה הכלולה בחישוב השיעור לחלוקה. ההבדל בין 2 הסדרות הנו מספר המבוטחים השוהים בחו"ל יותר משנתיים.

אחוז השינוי במספר המבוטחים ב-31.8.2010 לעומת 31.5.2010

0.42	סך הכול
0.35	כללית
0.34	לאומית
0.55	מכבי
0.49	מאחדת

ברבעון האחרון, האוכלוסייה המבוטחת בקופות החולים גדלה בכ-0.4%. שיעור הגידול איננו אחיד בין הקופות, שכן הקופות החולים מכבי ומאחדת גדלו בשיעור גבוה יותר מזה של קופות החולים כללית ולאומית.

4. חישוב מפתח החלוקה

כאמור, מפתח החלוקה מחושב על פי הנפשות משוקללות בגיל בכל קופה, לפי ההתפלגות הבאה:

7,674,942	סך הכול
4,341,684	כללית
660,097	לאומית
1,774,562	מכבי
898,599	מאוחדת

תוצאות החישוב באחוזים הן:

מ-1.7.2010 עד 31.7.2010	מ-1.8.2010 עד 31.8.2010	מ-1.9.2010 עד 30.9.2010	מ-1.10.2010	קופת חולים
100.000	100.000	100.000	100.000	סך הכול
56.673	56.630	56.589	56.570	קופ"ח כללית
8.597	8.600	8.595	8.601	קופ"ח לאומית
23.043	23.072	23.111	23.121	קופ"ח מכבי
11.687	11.698	11.705	11.708	קופ"ח מאוחדת

התוצאות מצביעות על ירידה בחלקה של קופת החולים כללית, וגידול מקביל במשקלן של יתר קופות החולים.

כספי ביטוח בריאות וסכומים נוספים המוגדרים בסעיף 13 לחוק ביטוח בריאות, יחולקו על פי מפתח חדש זה החל מ-1 באוקטובר 2010.